

Tri ân đất nước - Hành đạo giữa đời

ISSN: 2734-9195 08:25 31/08/2025

Tri ân đất nước không phải chỉ để nhắc đến trong những ngày lễ lớn, mà cần trở thành một phong thái sống thường nhật: biết ơn trong từng hơi thở, từng việc làm, từng mối quan hệ với tha nhân.

Tác giả: **Huệ Đức**

Ngày 2 tháng 9 luôn khơi dậy trong lòng mỗi người Việt một cảm xúc thiêng liêng khó diễn tả. Đó là ngày dân tộc ta bước ra từ đêm dài nô lệ để đón bình minh độc lập, ngày để chúng ta cúi đầu tưởng niệm công lao của bao thế hệ cha anh đã hy sinh cho lý tưởng “*nước độc lập, dân tự do*”. Với người con Phật, ý nghĩa ngày Quốc khánh không chỉ dừng lại ở sự kiện lịch sử, mà còn là dịp đặc biệt để sống lại một cách trọn vẹn tinh thần tri ân báo ân trong ánh sáng của Tứ trọng ân mà đức Phật đã dạy.

Giữa nhịp sống hiện đại đầy hối hả hôm nay, khi những biểu hiện của lòng biết ơn đôi khi trở nên mờ nhạt, thì việc sống lại và thực hành tri ân đất nước không chỉ mang ý nghĩa đạo đức, mà còn là một hạnh nguyện tu tập sâu sắc thiết thực, nối dài con đường phụng sự của người con Phật trên hành trình hành đạo giữa đời.

Đất nước - cội đất nuôi lớn thân tâm

Không phải ngẫu nhiên mà trong **Tứ trọng ân**, ân quốc gia - xã hội được nhắc đến và được coi là đạo lý quan trọng như ân cha mẹ, thầy tổ và chúng sinh. Trong giáo lý của đức Phật, không có pháp hành nào có thể thực hiện nếu quốc độ không an ổn, xã hội không thanh bình.

Đất nước không chỉ là nơi chúng ta sinh ra, mà còn là môi trường nuôi dưỡng thân thể, giáo dưỡng tâm hồn, và là không gian để đạo pháp được lan tỏa, được hành trì.

Một thân thể lành lặn, một mái nhà che nắng mưa, một nền giáo dục nuôi dưỡng hiểu biết, tất cả đều không thể có nếu không có đất nước. Và trên hết,

một quốc độ hòa bình là điều kiện tiên quyết để tăng ni, phật tử có thể an tâm tu học, hoằng pháp lợi sinh. Nhìn rộng ra, sự phát triển của Phật giáo tại Việt Nam hơn hai nghìn năm qua không thể tách rời khỏi dòng chảy lịch sử của dân tộc. Từ thời Lý - Trần, nhiều vị vua là Phật tử đã kết hợp tinh thần hộ quốc và hoằng dương phật pháp.

Các Thiền sư không chỉ ẩn mình trong rừng sâu mà đồng hành cùng triều đình, góp phần điều hành quốc sự, dạy dân sống đạo đức.

Trong kháng chiến chống Pháp, chống Mỹ, hình ảnh những ngôi chùa cư mang người dân, nuôi dưỡng chí nguyện yêu nước trở thành chứng tích sống động cho tinh thần nhập thế của Phật giáo Việt Nam.

Vì thế, nói “*ơn đất nước*” không chỉ là nói về ân nghĩa đối với một thực thể chính trị, mà là tri ân một không gian sống đã chở che cho cả đời sống vật chất lẫn tinh thần.

Tri ân đất nước, do đó, trở thành một phần không thể thiếu trong đạo lý và đạo hạnh của người học Phật.

Hình ảnh minh họa (sưu tầm).

Tu giữa đời - tri ân bằng phụng sự

Nếu tri ân là nhận thức, thì báo ân chính là hành động. Người con Phật không dừng lại ở lời nguyện cầu hay cảm xúc biết ơn, mà còn thể hiện tinh thần đó bằng chính cuộc sống tỉnh thức và hữu ích giữa đời.

Trong thời bình hôm nay, người Phật tử có vô vàn cách để phụng sự đất nước. Hành động báo ân không cần phải vĩ đại hay phi thường, mà có thể bắt đầu từ những việc rất nhỏ: giữ giới, hành thiện, nói lời ái ngữ, giúp đỡ người nghèo khó, tham gia các hoạt động thiện nguyện, hiến máu, cứu trợ đồng bào vùng thiên tai, dạy học miễn phí, trồng cây gây rừng... Tất cả đều là những biểu hiện của tinh thần “*hộ quốc an dân*” theo cách của thời đại mới. Đặc biệt, trong bối cảnh xã hội đang đối mặt với nhiều thách thức về đạo đức và lối sống, thì việc người Phật tử sống gương mẫu, trung thực, từ bi và có trách nhiệm lại càng có giá trị. Một người biết sống giản dị, không tham đắm, không sân giận, không gieo lời thị phi chính là đang góp phần làm sạch môi trường xã hội, làm đẹp mặt đạo pháp, và cũng là đang báo ân đất nước một cách âm thầm nhưng thiết thực.

Tăng Ni trong thời đại mới cũng không đứng ngoài cuộc sống xã hội. Nhiều vị không chỉ giảng pháp, hướng dẫn thiền tập, mà còn tham gia các chương trình bảo vệ môi trường, chống bạo lực học đường, nuôi dưỡng trẻ mồ côi, hỗ trợ đồng bào vùng sâu vùng xa. Hạnh tu không chỉ nằm trên tòa sen, mà còn hiện hữu nơi từng vùng quê nghèo, từng mái nhà bị bão cuốn, từng em nhỏ thiếu sách, thiếu áo ấm mùa đông.

Tu giữa đời không phải là lùi về sau, mà là tiến lên phía trước với tâm từ và trí tuệ. Đó là con đường báo ân đất nước đúng theo tinh thần nhập thế của đạo Phật: “*Phụng sự chúng sinh là cúng dường chư Phật.*”

Gìn giữ nguồn cội - lan tỏa đạo lý cho hiện tại và mai sau

Một trong những cách tri ân sâu sắc nhất chính là gìn giữ và truyền trao giá trị cho thế hệ mai sau. Nếu hôm nay chúng ta được sống trong một đất nước độc lập, yên bình, thì trách nhiệm của chúng ta là trao lại cho con cháu một xã hội không chỉ phát triển về vật chất, mà còn lành mạnh về đạo đức, vững chắc về tâm linh.

Phật tử trẻ hôm nay cần được nuôi dưỡng lòng biết ơn từ sớm. Không chỉ học Phật pháp qua sách vở, mà cần được tiếp cận Phật pháp như một lối sống, một nếp nghĩ, một cách hành xử có trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội. Các lớp học giáo lý, khóa tu mùa hè, chương trình sống chính niệm cho thanh thiếu niên là những chiếc cầu nối tuyệt vời để đưa tinh thần tri ân đi vào đời sống thực tiễn. Không thể đòi hỏi thế hệ tương lai biết ơn nếu chúng ta hôm nay sống thiếu gương mẫu. Người lớn sống vị kỷ, vô ơn, dối trá thì không thể kỳ vọng con em mình sống tốt. Vì vậy, mỗi hành động của người đi trước chính là giáo dục sống, âm thầm gieo hạt giống đạo đức vào tâm thức người sau.

Lan tỏa **đạo lý tri ân** cũng không thể thiếu vai trò của truyền thông chính niệm, những trang báo, những buổi giảng pháp, những bài viết, thậm chí một bài đăng trên mạng xã hội cũng có thể mang năng lượng tinh thức đến với nhiều người. Khi giá trị sống được lan tỏa bằng ánh sáng từ bi và trí tuệ thì chúng ta đã góp phần xây dựng một xã hội hài hòa, một đất nước phồn vinh.

Tri ân đất nước không phải chỉ để nhắc đến trong những ngày lễ lớn, mà cần trở thành một phong thái sống thường nhật: Biết ơn trong từng hơi thở, từng việc làm, từng mối quan hệ với tha nhân.

Mỗi bước chân an lạc, mỗi lời nói chân thành, mỗi hành động thiện lành đều có thể là một lời báo ân gửi về quê hương xứ sở.

Nhân ngày Quốc khánh 2/9, xin được thắp lên một lời nguyện: *“Nguyện sống tỉnh thức và phụng sự giữa đời, để góp phần đền đáp ân sâu của đất nước.”* Bởi lẽ, hành đạo giữa đời chính là khi mỗi bước chân ta đi đều trở thành một nén hương tri ân dâng về nguồn cội, và cũng là hạt giống an lành gieo vào mai sau.

Tác giả: **Huệ Đức**